

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО В СВІТІ ТА УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ

Рудницький С.А.

Науковий керівник – ст. викладач Жидкова О.О.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки,14, каф. філософії, тел.(057)702-14-65)

The given work is devoted to the information society in Ukraine and in the world. The development of the information society is not only a great opportunity for humanity, but also creates very serious problems. Nowadays, people almost can not live without information society, not only industry but also people's everyday life. The most significant threats are information inequality, the transformation of political regimes, information wars, information security and individual freedom.

Наприкінці ХХ ст. сталися значні зміни у сприйнятті поняття інформації та її соціального значення в суспільстві. Це пов'язано з процесом формування так званого інформаційного суспільства, тобто суспільства, в якому головними продуктами виробництва стають інформація і знання. Проте розглядати інформаційне суспільство слід не як явище, що вже відбулося. Його слід сприймати як поетапний орієнтир, тенденцію постійних змін в сучасному суспільстві.

Становлення інформаційного суспільства, розвиток комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, зробило можливим технологічний розвиток людства. Але разом із цим, зросла і кількість нових загроз. Серед проблем, які притаманні сучасному суспільству, і які необхідно вирішувати, можна виділити наступні:

1. Інформаційна нерівність.

Інформаційна нерівність – новий різновид соціальної диференціації, що ґрунтується на різних можливостях використання новітніх інформаційних і телекомунікативних технологій. Основною причиною відставання ряду країн від інформаційно-комп'ютерної революції є недостатній рівень розвитку базової інфраструктури, висока вартість доступу до цієї інфраструктури і низький середній рівень добробуту громадян.

2. Проблема трансформації політичних режимів.

Концепція інформаційного суспільства, що базується на розвинутих інформаційних технологіях диктує нову парадигму щодо вивчення політичних явищ. З одного боку, новітні інформаційні технології – електронні засоби інформації, глобальні інформаційні мережі, роблячи

інформацію більш доступною, сприяють формуванню відкритих суспільств, знижують шанси на виживання закритих авторитарних систем, сприяють подальшому удосконаленню демократії. З іншого боку можливе підсилення тенденції до поступової деградації демократії й підсилення поліцейського контролю над особистістю, формування суспільства з абсолютним контролем на підґрунті новітніх технологій.

3. Інформаційний вплив та інформаційні війни.

Сучасний світ, як і Україна, вступили в еру інформаційних загроз, кібератак та, відповідно, інформаційних воєн. Окремі інформаційні війни можуть бути значно результативніші, ніж звичайні наземні із використанням людей, території і зброї. Інформаційна зброя є більш могутньою, ніж матеріальна, бо саме думки формують вчинки. Самі ж вчинки формує інформація. Наприклад, якою сильною не була б армія, проте з допомогою певної ідеології, внутрішнє військове командування може скерувати армію на війська союзників нації.

4. Інформаційна безпека і свобода особистості.

Права людини лежать в основі всіх суспільних трансформацій, а не є чимось похідним чи другорядним при здійсненні відповідних перетворень. Особливе місце в системі цих реформ належить праву на інформацію, оскільки саме його реальне втілення та забезпечення в державі сприяє принциповому перегляду відносин між органами державної влади з конкретною людиною.

Особливо гостро стоїть питання реалізації та захисту персональних даних та інших інформаційних прав людини, що здійснюються в Інтернеті, та їх дотриманням.

5. Свобода інформації та приватність.

Можливості технічних засобів, що дозволяють збирати й обробляти персональну інформацію, постійно й стрімко розширюються. Певні соціальні ризики виникають у зв'язку з використанням багатофункціональних кредитних карток із мікропроцесором (англ. multi-function smart card), так званих «смарт-карток», які використовуються для ідентифікації особи в різних сферах суспільних відносин.

Особливістю захисту права на приватність персональної інформації повинна стати спрямованість на забезпечення свободи особи у визначенні просторових і часових меж інформаційного контакту з іншими суб'єктами, підконтрольності циркуляції персональної інформації в суспільстві, що є важливим для підтримання автономії особи, захисту приватної сфери її життя.